

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כִּי יִצְפְּנֵנִי (=יִסְתִּירֵנִי) בַּסֶּכֶה" (תהילים כו')

סִפְרָ אֶחָד מִתְלִמִּידָיו שֶׁל הַגֵּה"ק בְּעַל שו"ת "וַיַּעַן יוֹסֵף" זיע"א, שֶׁפַּעַם, בְּלִיל רֵאשׁוֹן שֶׁל יוֹם טוֹב סוּכוּת, כְּשֶׁעָמַד רַבְּנוּ לְהִיכְנֵס אֶל סוּכְתוֹ וּלְקַדֵּשׁ, נִזְדַּמְּן לִפְנֵי יְנוּקָא כְּבֵן שְׁנַתִּים, יִלְדוּ שֶׁל אֶחָד הַקְּרוּאִים אֶל שׁוֹלְחָנוּ. שָׁאֵל הַגְּאוֹן אֶת אוֹתוֹ תִּינוּק: אָמור נָא יִלְד! מָה טַעַם אָנוּ יוֹשְׁבִים הַיּוֹם לֶאֱכוֹל בְּסוּכָה? הַיִּלְד הַשֵּׁיב כִּיאוֹת לְגִילוֹ, "כִּי כֵן צִוְּתָה אִמָּא". רַבְּנוּ זיע"א הִתְלַהֵב מְאֹד לְמַשְׁמַע תְּשׁוּבָתוֹ, וְקָרָא: הָאֵחָ! כִּמָּה הֵיטֵב תִּינוּק זֶה הַשֵּׁיב! כִּי בְּאֵמַת זֶה סוּד מִצְוֹת סוּכָה, כִּי כִּךָ נִצְטוּיְנוּ מִאִמָּא עֵילָאָה, הִיא הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, לְהִיכְנֵס תַּחַת כְּנַפְיָהּ לְסוּכָה. שָׂכֵן, "אִם הַבְּנִים" מִבְּקִשְׁתָּ לְסוּכָךָ עַל בְּנֵיהֶ, עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לְהִסְתִּירֵם מִכָּל פֶּגַע וְכָאֵב בְּעַדָם. (וְזֶהוּ: "כִּי יִצְפְּנֵנִי (=יִסְתִּירֵנִי) בַּסֶּכֶה").

וּכְדַבְּרֵי הוֹהֵר הַקְּדוּשׁ "בְּשַׁעֲה דְבַר נֶשׁ יְתִיב בְּמִדּוּרָא, דָּא צִלָּא דְמַהִימְנוּתָא שְׂכִינְתָּא פְּרָסָא גְּדַפָּאָה עָלֵיהּ" (=בְּשַׁעֲה שְׁהָאָדָם יוֹשֵׁב בַּסֶּכֶה, שֶׁהִיא צִל הָאֱמוּנָה, הַשְּׂכִינָה פּוֹרֶסֶת אֶת כְּנַפְיָהּ עָלָיו).. וְהִנֵּה אוֹתָהּ הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, נוֹהֶגֶת עִם יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ הַתְּנַהֲגוּת (=יַחַס) הַתְּרַנְּגוּלַת לְאֶפְרוּחֶיהָ. בְּתַחֲלִילָה הִיא מְכִינָה לָהֶם מְזוֹן, וְלֵאחֶר מִכֵּן הִיא קוֹרֵאת לָהֶם לֶאֱכוֹל מָה שֶׁהִכִּינָה עֲבוּרָם. וְכֵן הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה, מְקַצֶּבֶת לְיִשְׂרָאֵל בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה וּבַיּוֹם הַכְּפוּרִים אֶת מְזוֹנָם וּפְרֻנְסָתָם לְכָל הַשָּׁנָה, וְאֵילוּ בְּחַג הַסְּכוּת הִיא מְכַנִּסָּה אוֹתָם תַּחַת כְּנַפְיָהּ, וְסוּכְכַת עָלֵיהֶם בִּישִׁיבָתָם בַּסֶּכֶה בְּצִל הָאֱמוּנָה, וְהֵם חוֹסִים בְּצִילָהּ וְאוֹכְלִים מִהַמְּזוֹן שֶׁהִכִּינָה לָהֶם.

הִרָה"ק בְּעַל "חִידוּשֵׁי הַרִ"ם" זיע"א הִיָּהּ אוֹמֵר, אֲכֵן "יֵשׁ לָנוּ אִמָּא טוֹבָה". וְכִמוֹ שְׂאִמָּא מְנַקָּה אֶת בְּנֵה הַקֶּטָן, וְאַחַר רוֹחֶצֶת אוֹתוֹ, וְלִבְסוּף עוֹטְפַת אוֹתוֹ לְבָל יִתְקַרֵּר. כִּךָ, בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה נוֹשְׁפִים לָנוּ בְּשׁוּפֵר, כְּדִי לְנַקוּת אוֹתָנוּ "מֵאֵבֶק" הַמְּקַטְרָגִים. בַּיּוֹם הַכְּפוּרִים, "רוֹחֶצִים אוֹתָנוּ" מִכָּל הָעוֹנוֹת, וּבְסוּכוּת "עוֹטְפִים וּמְכַסִּים אוֹתָנוּ".

בַּסִּפְר "צִמַח דָּוִד" מוֹבָא, שְׂכַשְׁם שְׁאָנוּ רוֹאִין כְּשֶׁהִילְד יוֹצֵא מִמְעֵי אִמוֹ מְלַפְפִין אוֹתוֹ בְּבִגְדִים שְׂלָא יִזִּיק לוֹ שִׁינוּי הָאִוִיר – כִּךָ גַּם בַּיּוֹם הַקָּב"ה מוֹחֵל לְעוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְנַעֲשִׂים יִשְׂרָאֵל כְּתִינוּק שְׁנוּלָד, וְעַל-כֵּן הַקָּב"ה סוּכָךָ עָלֵיהֶם בְּצִל סוּכָה, לְבוֹשֵׁי יָקָר כְּאֵדָם שְׂמֵלֶפֶף אֶת בְּנוֹ... ("פְּנִינִים")

"אֱלֹהִים דְּבַר בְּקַדְשׁוֹ אֶעֱלֶזָה אַחֲלָקָה שְׂכָם וְעַמְּק סְכוּת אֲמַדְד"

בְּאוּר נִפְלָא נְתַן הִרָה"ק רַבִּי יִשְׁשַׁכָּר דָּב מְבַעֲלָזָא זיע"א עַל הַפְּסוּק (תהילים ס', ח) "אֱלֹהִים דְּבַר בְּקַדְשׁוֹ אֶעֱלֶזָה אַחֲלָקָה שְׂכָם וְעַמְּק סְכוּת אֲמַדְד". וּבְכִךָ הוּא מְסִיק, שְׂשִׁיעוּר דְּפָנוּת הַסוּכָה הֵם רְמִזוּ לְכַפְּרָה עַל עוֹנוֹתֵינוּ בְּמַשְׁךְ כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה...! הָא כִּיִּצַּד?

הַיָּהּ, כִּידוּעַ יוֹם הַכְּפוּרִים, הוּא הַיּוֹם הַקְּדוּשׁ אֲשֶׁר נְתַן לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ לְמַחֲלִילָה וְלְסַלִּיחָה וְלְכַפְּרָה, וְלְמַחוּל בּוֹ אֶת כָּל עוֹנוֹתֵינוּ. וְאֵם נוֹסִיף עוֹד אַרְבַּעַה יָמִים שְׂלָאֶחַר יוֹם כְּפוּר אֵלוּ יָמִים שֶׁיִּשְׂרָאֵל עֲסוּקִים וְטְרוּדִים בְּמִצְוֹת שֶׁל הַסוּכָה, וְאֵינָם עוֹשִׂים עוֹנוֹת. נִקְבַּל חֲמֶשֶׁה יָמִים מִתּוֹךְ 365 יְמוֹת הַשָּׁנָה שְׁבָהֶם יִשְׂרָאֵל נִקְיִים מִכָּל חֲטָא וּפְשָׁע. אִם כִּךָ נִשְׁאָרוּ לָנוּ 360 יָמִים, בְּהֵם יְכוֹל הָאָדָם לְחַטּוֹא וּלְפָשׁוּעַ חָס וְשָׁלוֹם.

וְזֶה הַרְמִזוּ בְּכַתוּב: "אֱלֹהִים דְּבַר בְּקַדְשׁוֹ אֶעֱלֶזָה". דְּהֵינּוּ "אֶעֱלֶזָה" (=5) – אֲשַׁמַּח בְּאוֹתָם חֲמֶשֶׁה יָמִים שֶׁהֵם בְּלִי עוֹנוֹת. "אַחֲלָקָה" – אַחֲלַק אֶת הַ(=5) אוֹתָם חֲמֶשֶׁה יָמִים, מִחֻשְׁבוֹן 365 יְמוֹת הַשָּׁנָה, וְיִשְׁאָר "שְׂכָם" בְּגַמְטְרִיָּה 360 יָמִים, שְׂנַכְשָׁלִים בְּהֵם חָס וְשָׁלוֹם בְּעוֹנוֹת.

אֲבָל הַקָּב"ה, אֲבִינוּ אֲב הַרְחֵמֵן רוֹצֵה שְׂגָם בְּאוֹתָם 360 יָמִים לֹא נִתְלַכְלַךְ. לְפִיכֵךְ "וְעַמְּק סְכוּת אֲמַדְד" – הַכּוֹנֵה הִיא כִּי שִׁיעוּר הַכְּשֵׁר סוּכָה הוּא שְׁלֹשׁ דְּפָנוּת, וְכָל דּוֹפֵן כְּשֵׁר הוּא (בְּגוֹבָה שֶׁל) עַד עֲשָׂרִים אֲמָה. וּמֵאַחַר וְכָל אֲמָה הִיא שְׁשֵׁה טְפָחִים, נִמְצָא שְׁשֵׁלֶשׁ דְּפָנוּת הֵן בְּדִיוק 360 טְפָחִים.

וְלָכֵן נִמְצָא, שְׂכָל טְפַח וְטְפַח שְׁבַמִּידוֹת הַסוּכָה מְכוּן כְּנֶגֶד יוֹם אֶחָד בְּשָׁנָה, לְכַפֵּר עַל כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה. וְזֶהוּ שְׂרִמּוֹ הַכְּתוּב "וְעַמְּק סְכוּת אֲמַדְד" – דְּהֵינּוּ, אֲמַדּוּד עַמְּק וּגּוֹבָה שֶׁל שִׁיעוּר הַסוּכָה, שֶׁהֵם מְסַפְּר 360, כְּדִי לְכַפֵּר עַל 360 יָמִים, בְּהֵם עוֹשִׂים עוֹנוֹת, וְזֶהוּ שְׂכַתוּב בְּתַהֲלִילִים (לט', ו): "הַיָּהּ טְפָחוֹת נִתְתָּה יָמִי" – שְׂצָרִיךְ לְשַׁבַּח אֶת

הבורא יתברך שנתן את הטפחים של שיעור סוכה לכפר לנו על 360 ימי השנה... ומוסיף הרה"ק בעל ה"שפתי צדיק" זיע"א, ואומר: "סוכה" ראשי תיבות "ויאמר ה' סלחתי כדברך". שכן, כאשר השכינה שרויה בינינו, הוא יתברך מושיב אותנו בצלו בצילא דמהימנותא (=בסוכה), וסולח ומוחל על כל **עונותינו**... ("פנינים")
ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון"

על הכתוב, "ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון", אומר הגאון מוילנא זיע"א: בדרך כלל אדם מקים את המצות באיבר מסוים. הנה, למשל, את הלולב הוא נוטל בידו, קריאת שמע הוא קורא בפיו, תפילין הוא מניח על זרועו ועל ראשו, וכך בכל המצות. אך יש רק שתי מצות שהאדם נכנס עם כל גופו בתוך המצוה – מצות סוכה, ומצות ישוב ארץ ישראל. ועל-כך רמז דוד המלך (תהילים עו, ג): "ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון". "ויהי בשלם" – מתי האדם נכנס כשהוא שלם בגופו לתוך המצוה? ב"סוכו" – כשהוא יושב בסוכה. וגם כאשר "ומעונתו (=ביתו) בציון" – כשהוא דר בארץ ישראל).

מסופר על הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א, שישב בסוכה עם קהל חסידיו, וירד גשם שוטף. הצטער היושבים, שראו בכך סימן רע, כדברי חז"ל בגמרא (סוכה כח): "בזמן שיורדים גשמים בחג הסוכות, משל למה הדבר דומה? לעבד, שבא למזוג כוס לרבו, ושפך לו קיתון על פניו". אמר להם הרבי: חס ושלום שניפול לתוך עצבות. להיפך, אני רואה בכך סימן טוב! ונכון שפך פתוב בגמרא. אלא, שאפשר לומר, שהדבר דומה לאם שיש לה ילד מפואר ונפלא, והיא מפחדת מעינא בישא (=מעין הרע), ולכן היא יורקת לו על פניו. אף כאן, אנו – עיני ה' יתברך, מצוינים במעלות ובמידות טובות, אחרי שעברו עלינו פאלו ימים נעלים ונוראים, וכדי שלא תשלוט בנו עין הרע, הוא יורק בפנינו, כסגולה להינצל מהמזיקין... ("פנינים")
"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר (=אתרוג)..."

כתוב במדרש תנחומא (אמר ס', כב): "ולקחתם לכם ביום הראשון" (של חדש תשרי), וכי ראשון הוא (שואלים חז"ל)? והלא טו' יום הוא (=היום החמש-עשרה בחדש)... אלא (משיבים חז"ל) ראשון הוא לחשבון **עונות**. אם וצריך להבין ענין זה מהי פונת חז"ל באומרם: "ראשון הוא לחשבון **עונות**"?
בספר "כרם הצבי" מובא, שבאכילת אדם הראשון מעץ הדעת יש בחז"ל מחלוקת איזה פרי היה זה. והנה, אחת הדעות היא שפרי עץ הדעת היה אתרוג (בראשית רבה ט"ו). יוצא אפוא, כי החטא הראשון **שחטא** האדם הראשון התחיל מן האתרוג. וזהו הפשט של דרשת חז"ל, "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר..." "הדר – ראשון לחשבון **העונות**". שכן, זו היתה ה**עבירה** הראשונה לחשבון **העונות**, חשבון שמשתרף ונמשך עד היום...
"המצטער פטור מן הסוכה"

מסופר כי באחת השנים נשבו בעיר ברדא רוחות חזקות ביותר בחג הסוכות. באותו זמן היה גר שם הגה"ק רבי אריה ליבוש זיע"א, אביו של הרה"ק בעל ה"דברי חיים" זיע"א, שפמעט נמנע מלישון בסוכה. אך אף-על-פי-כן אותה נפשו לקים מצות סוכה פדת, אבל לא רצה לישון לבד, ולכן הזמין אצלו את חיט העיר, כדי שישן עמו בסוכה. באחד הלילות הסתערו רוחות חזקות וגשמים עזים, והסוכה היתה מוצפת כלה במים, עד שגם החיט לא רצה ללכת אתו. נסה הרב לשדלו בדברים ובכסף, אך ללא הועיל, עד שלבסוף הבטיח לו מחצית מחלקו בעולם הבא, אם יבוא אתו! ועל-כך הסכים החיט ונענה לו. לאחר כמה שנים חלה אותו חיט ונפל למשכבו, והגיע למצב של גסיסה. לפתע ראה לפניו את דמותו של הרה"ק רבי אריה ליבוש זיע"א, שכבר היה בעולם האמת, עומדת לפניו ונכנסת אתו בדברים. שאל רבי אריה את החיט, אם זוכר הוא את אותו מעשה. החיט לא זכר מאומה מכל הנעשה, עד שנתן לו הרב כמה סימנים, ואז נזכר בכל המאורע. אמר לו הרב: הנה באתי לקחת אותך אתי להיכלי, ותשב שם לידי, ותקבל מחצית משכרי. אולם, הברירה בידך: אם תרצה ותותר על הבטחתי - יוסיפו לך שנות חיים. הלה, שהיה אדם פשוט ומגושם, בחר בחיים, ומחל על הבטחה. ומיד החל להזיע בכל גופו, ותוך כמה ימים ירד ממשכבו, וחזר לאיתנו. כעבור משך זמן, התבונן בכל מה שקרה אתו, ונקף אותו מצפוננו ולבבו בחרטה ובהתמרמרות על אשר עשה. כשנדע לו כי בן יש לאותו צדיק בעיר צאנז, הלא הוא הרה"ק בעל ה"דברי חיים" זיע"א, החליט לנסוע אליו. כשהגיע אל הצדיק, שפך לו את מר לבבו ואת כל אשר קרהו. הרבי שמע את סיפורו, וחיוך קל עבר על פני קודשו, ונענה ואמר: אין מה לעשות, הטפש נשאר טפש במקומו... והמקח והממכר אף הוא נשאר על מקומו... **חג שמח לכל בית ישראל!** נא לשמור על קדושת הגיליון!

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"חג הסוכות תעשה לך שבועת ימים באספך מגרנך ומיקבך"

על הפתוב (דברים טז, יג): "חג הסוכות תעשה לך שבועת ימים באספך מגרנך ומיקבך", דרשו חז"ל בגמרא (סכה יב): "באספך מגרנך ומיקבך, בפסולת גרן ויקב הכתוב מדבר".

וצריך להבין ענין זה. שכן, מדוע בחרה התורה לתאר את מהותו של חג הסוכות ונקא "בפסולת גרן ויקב"? ונראה לבאר ענין זה על-פי מה שכתב האריז"ל, שכל התורה והמצוות שהאדם עושה בעודו רשע, לא עולים למעלה, לצד הקדושה, אלא להיפך – הם הולכים לצד הקליפה (=הטומאה). ורק לאחר שחזר האדם בתשובה – אז מחזיר הוא את כל לימוד התורה והמצוות שעשה כשחטא, בחזרה לצד הקדושה.

וכפי דבריו הקדושים של האריז"ל (או"ח סימן תקע"א): "ודע, שכל המעשים (=המצוות) שאדם עושה, ותורה שלומד בעודו רשע – בעונותיו הרבים (הוא) מוסיף כח בקליפות (=כוחות הטומאה). (וכל זה), עד שחזר בתשובה – (שרק אז הוא) מוציא מהקליפה (את כל התורה והמצוות שהיו שבויים שם, ומחזירם לצד הקדושה)".

וזהו שרמזה התורה (בראשית כה, כו): "ויהי עשו איש ידע ציד". דהינו, היצר הרע, הוא שרו של עשו, הוא "ידע ציד" – כלומר, דרכו היא לצוד את התורה שאיש ישראל עושה בעודו רשע.

לפי זה מבאר ה"תפארת שלמה" (סכה, דיבור הראשון), שבחג הסוכות יש תיקון לתורה ולמצוות שקימו ישראל טרם ששב בתשובה מעונותיהם וממעשיהם הרעים. שכן, כפי שלמדנו, כאשר האדם מקים תורה ומצוות כשהוא רשע, לפני שהוא חוזר בתשובה, נופלים כל תורתו ומצותיו בתוך הקליפות, ועתה הם בבחינת "פסולת גרן ויקב".

ועל-כך רומז הכתוב: "באספך מגרנך ומיקבך, בפסולת גרן ויקב הכתוב מדבר". שכן, בחג הסוכות יש תיקון ועליה לתורה ולמצוות של האדם שנפלו בקליפות, והם בבחינת "פסולת". ועתה, בחג הסוכות ניתן לאסוף/להוציאם מהקליפות, ולהשיבם לצד הקדושה.

"שמצוה גוררת מצוה, ועבירה גוררת עבירה" (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

ידוע מהספרים הקדושים, שגם על חטא בשגגה צריכים אנו כפרה. ואמנם נכון ואמת, שעל חטא בשגגה לא נענשים, אולם מכיון שכלל גדול הוא בידינו, ש"עבירה גוררת עבירה" (מסכת אבות ד) – לכן, נמצא שעל-ידי חטא בשוגג, יכול האדם להיגרר לעבירות נוספות וחמורות יותר. שהרי, כאמור, "עבירה גוררת עבירה". על-כן, ראוי וצריך לעשות תשובה וכפרה על העבירות בשוגג, כדי לעצור את שרשרת העבירות.

ועתה, בא וראה מה שמצינו ב"דברי חיים" להגה"ק מצאנז זיע"א ("פי תבוא"): "שמעתי ממורי ז"ל (הרה"ק מראפשיץ זיע"א), שאמר בשם הקדוש (ה)אלקי האדמו"ר מוה"ר אלימלך זצ"ל ("הנעם אלימלך"), שצריך לעשות תשובה על עבירה ראשונה(=כונתו היא על עבירה שעבר בהיותו תינוק, כשלא היתה בו דעת), שאמרו עליו ("הנעם אלימלך") וצלה"ה, שעשה תשובה, ושרף את ידיו, על אשר הפה על שדי אמו, בהיותו תינוק... והנה, על כורחך הוא, מחמת שעבירה גוררת עבירה... ולכן צריך לפשפש (במעשיו), עד בוא אל דבר קל למאד וכמעט לא נחשב...".

ומזה מסיק ה"דברי חיים", שצריך לעשות תשובה אפילו על עבירה שעשה בימי ינקותו, כדי שדבר זה לא יגרום לו לחטא בדבר יותר חמור, שהרי "עבירה גוררת עבירה". ולכן ראוי לעשות תשובה על-כך, כדי להפסיק את שרשרת העבירות.

על-פי זה יובן לנו, מדוע המקטרג מתעורר מיד לאחר יום הכיפורים, ורודף אחרי ישראל כדי להחטיאם, עד שהקב"ה מציל אותם ומחביאם בתוך הסכה, בתוך האור המקיף. וכפי שאומר הוה"ר הקדוש (אמר ק), פי עשו הוא המקטרג שרודף תמיד אחרי יעקב(=ישראל), כדי לקטרג עליהם, כמו שכתוב (בראשית כו, מא): "וישטם עשו את יעקב... ויאמר עשו... אהרגה את יעקב אחי". על-כן, בימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים, יעקב בורח מפני

עשו. וכאמור, הקב"ה מציל את ישראל מיד **המקטרג** על-ידי הכניסה לסכה. שכן, אמת שאחרי יום הפיורים כבר כבר הקב"ה לישראל על כל **עונותיהם**. אולם, מפנין שעד אז עשו ישראל תשובה מיראה מאימת יום **הדין**, נמצא שעדין נשארו ברשותם **עונות** בשגגה.

וזאת, כפי שמביא ה"קדושת לוי" (על-פי הגמרא, יומא פו), שעל-ידי תשובה שעושה האדם **מיראה** – **הזדונות** שלו הופכות לשגגות. אך אם עושה האדם תשובה **מאהבה** להקב"ה, **הזדונות** שלו הופכות ל**זכויות** (=למצוות). והנה, בראש השנה וביום הפיורים, עושים ישראל תשובה **מיראה**, מפחד יום **הדין**, כי המלך יושב על כס המשפט, ועל-פני **הזדונות** שברשותם הופכים לעבירות בשגגה. ומאחר ו"**עבירה** גוררת **עבירה**", רודף המקטרג אחר ישראל, כדי להחטיאם עוד. על-פני הושיב אותנו הקב"ה, ברוב רחמי וחסדיו, בתוך **האור המקיף** של הסכה, כדי להאיר לנו מלמעלה **אור בהיר** ולסיע לנו לחזור בתשובה **מאהבה**, שאז **הזדונות** נעשות לנו **זכויות**. לכן אומר הזוהר הקדוש: "פנין שיתבו בסוכות, הא אשתזיבו מן מקטרגא, וקודשא בריך הוא חדי בבניו" (=פנין שיושבים בסוכות, הם (=ישראל) ניצלים מן **המקטרג**, והקב"ה שמח בבניו).

שכן, על-ידי התשובה **מאהבה**, שאז כל הזדונות נהפכות ל**זכויות**, שוב אין עילה ל**מקטרג** לרדוף אחרינו, אלא אדרבא – כל **העונות** שנהפכו ל**זכויות** הם בבחינת "**מצוה** גוררת **מצוה**" – דבר המסיע לנו לעבוד את ה' כל השנה בתורה ובמצוות. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "שלא להפריד מן הבנין"

הרב מנחם רקנטי כתב (פרשת "אמר"), שצריך לסמוך את האתרוג עם שאר המינים, "שלא להפריד מן הבנין" – פונתו, שארבעת המינים מכונים כנגד ארבע אותיות שם הוי"ה (=ה-ו-ה), ברוך הוא, כאשר האתרוג הוא כנגד האות ה' האחרונה משמו יתברך (=ה-ו-ה). לכן יש להצמיד את ארבעת המינים בשעת הנענוע, כדי לא להפריד חלילה את שמו יתברך.

ומספר שם הרקנטי, שבחג הסוכות התארח בביתו חסיד אחד. ובלילה, כאשר ישן הרקנטי בסוכתו, ראה בחלומו את אורחו כותב את השם המפורש, ומרחיק את ה-ה האחרונה משלשת האותיות הראשונות (=ה-ו-ה), ואמרתי לו: מה זה עשית? והשיב לי: כך נוהגים במקומנו. ואני בחלום מחיתי בו וכתבתי את השם שלם. כאשר התעוררתי, מאד השתוממתי על זה המראה, ואין מיין.

למחרת בבקר, בעת נטילת הלולב, הבחין הרקנטי, שאורחו מנענע את הלולב לבדו בלא אתרוג. והחלום הוביח למפרע. שכן, האתרוג הוא כנגד האות ה' האחרונה משם הוי"ה (=ה-ו-ה), וכאשר נענע את המינים ללא האתרוג הרי הוא מפריד את שם הוי"ה. ספר הרקנטי לאורחו את דבר חלומו, והוא חזר בו והתחיל לנענע עם האתרוג. וסים את דבריו הרקנטי וכתב, שחז"ל רמזו על סוד זה, שהלולב ומיניו מרמזים לאותיות השם המפורש.

הנה, במדרש אמרו: פרי עץ הדר זה הקב"ה, שנאמר: "הוד והדר לפניו (תהילים צו, ו). כפות תמרים, אף הוא רומז להקב"ה, שנאמר: "צדיק כתמר יפריח". וכן ענף עץ עבות (=ההדסים) רומז להקב"ה, שנאמר: "והוא עומד בין ההדסים" (זכריה א, ח). וכן ערבי נחל רומז להקב"ה, שנאמר: "סלו לרוכב בערבות" (תהילים סח, ה). "אל תבואני רגל גאווה"

פעם אחת שמעו מקורביו של האדמו"ר משינאוונה (רבי יחזקאל שרגא הלברשטאם), שמודה הוא לבורא עולם על שזמן לו אתרוג פשר ומהודר לחג הסוכות. לפתע התערב אחד מהחסידים בשיחה, ואמר: "לי יש אתרוג נאה יותר משל אתרוגו של הרב". בשמוע הצדיק את דבריו, אמר לו מיד: "חוששני שאתרוגך פסול". מהר הלך ורץ לביתו, נטל את אתרוגו והביאו אל הרבי. הסיר הרב את עטיפת הפשתן, ולעיניו כל התגלה אתרוג מדהים ביופיו, בגודלו ובצורתו. התבונן בו הרבי היטב, ומצא בו חור זעיר שחדר פנימה, שגרם לפסול את האתרוג.

פניו של החסיד החורו. פנה הוא אל הרב, ושאל אותו: "כיצד הרב ידע כי האתרוג שברשותי פסול?". ענה לו הצדיק: "לא מדובר ברוח הקדש, ואין כאן כל פלא שידעתי שהאתרוג שברשותך פסול. שכן, אמרו חז"ל שהאתרוג הוא פרי של ענוה. ורמז לדבר: "אתרג" (בכתיב חסר) הוא ראשי תיבות של – "אל תבואני רגל גאווה" (תהילים לו, יב). משום כך, כשראיתי כיצד הנך מתגאה באתרוגך הבנתי מיד שהוא פסול. שכן, אתרוג

כשר אינו מביא לידי גאווה. חג שמח לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיַּעֲקֹב נֹסַע סְכָתָה וַיֵּבֶן לּוֹ בַּיִת"

על מצות סכה אומר הזוהר הקדוש (אמור ק'), כי **עֲשׂו** הוא המקטרג שרודף תמיד אחרי יעקב (=ישראל), כדי לקטרג עליהם, כמו שכתוב (בראשית כו', מא'): "וַיִּשְׁטֹם **עֲשׂו** אֶת יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בֵּרַכּוּ אָבִיו וַיֹּאמֶר **עֲשׂו**... אֶהְרָגָה אֶת יַעֲקֹב אַחִי". על-כן, בימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים, בורח יעקב מפני **עֲשׂו/היצר הרע**, המבקש להורגו, ונצל ממנו רק על-ידי **התשובה**.

וזהו הענין שביום הכיפורים שולח יעקב מנחה (**לְעֲשׂו**) את השעיר לעזאזל, כמו שכתוב: "והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יצמד חי לפני ה' לכפר עליו, לשלח אותו לעזאזל המדברה". וזאת, כדי שילך **עֲשׂו** לדרכו, ולא יקטרג על ישראל.

וצריך לדעת, שבשעת הנעילה ביום הכיפורים מתקיים בישראל מה שכתוב (בראשית לג', טז'): "וַיֵּשֶׁב (=שָׁב) בַּיּוֹם הַהוּא **עֲשׂו** לְדַרְכּוֹ שְׁעִירָה". דהינו, המקטרג (=עֲשׂו) הולך לו לדרכו שלו, ומניח לישראל, ואז הקב"ה **מְכַפֵּר** להם (=לישראל) על **כָּל עֲוֹנוֹתֵיהֶם**, שהרי **עֲשׂו/היצר הרע** המקטרג, נפרד מהם ומניח להם לנפשם.

ומכיון שהמקטרג הלך לו, ופרש מישראל, רוצה הקב"ה לשמוח עם בניו, ולכן כתוב (שם לג', יז'): "וַיַּעֲקֹב נֹסַע סְכָתָה וַיֵּבֶן לּוֹ בַּיִת" – רמז על קיום מצות סכה שישראל מקימים מיד לאחר יום הכיפורים – שאז יושבים ישראל **בסוכות**, מוגנים מן המקטרג, והקב"ה שִׂמַח עִם בְּנָיו. וכפי דברי הזוהר הקדוש ("אמר" ק' מתורגם): "וַיֵּשֶׁב (=שָׁב) בַּיּוֹם הַהוּא **עֲשׂו** לְדַרְכּוֹ". (וכל זה) אימת? בשעת נעילה (של יום הכיפורים), שאז הוא (=היצר הרע) נפרד מהעם הקדוש (=ישראל). והקב"ה **סוֹלֵחַ** להם (=לישראל) על **חַוּבוֹתֵיהֶם**, ומכפר עליהם. וכיון שהוא, המקטרג, קבל את דורונו (=המתנה שלו, השעיר לעזאזל) ונפרד מישראל, מיד הקב"ה בא לשמוח עם בניו, כמו שכתוב: "וַיַּעֲקֹב נֹסַע סְכָתָה וַיֵּבֶן לּוֹ בַּיִת... על כן קרא שם המקום **סְכוּת**". וכיון שיושבים ישראל **בסוכות** – הם ניצלים מן המקטרג, והקב"ה שִׂמַח בְּבָנָיו".

נמצאנו למדים מכל זה, כי על-ידי הישיבה **בסוכות** זוכים ישראל להינצל מן המקטרג. שכן, אומר הזוהר הקדוש, כאשר יושבים ישראל **בסוכה**, יושבים הם תחת **כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה**, הפורשת את כנפיה על בניה. וזאת, כפי שמוכח בזוהר (רעיא מהימנא "פינהס", מתורגם): "הַשְּׂכִינָה הִיא סְכָה הַמְגִינָה עֲלֵיהֶם (=על ישראל), ופורשת את כנפיה עליהם כאם על בנים".

וכן מבואר בדברי האריז"ל (שער הפנות סוכות, דרוש ד'): היושב בתוך **הסכה** מוקף **באור מקיף**. ובלשון קודשו: "והנה, זהו טעם מצות סכה כל שבעת הימים של החג. כי הנה, ענין **הסכה** הוא **אור מקיף**... ואנחנו ישראל בני מלכים... עושים סכה, ויושבים בצל **אור המקיף** ההוא... כדי שנמשיך אלינו מן **האור המקיף** ההוא".

ומוסיף על דבריו ה"בני יששכר": "ותדע, שעל-ידי הארת **אור המקיף** בורחים כל **החיצונים**, כמה דאת אמר (=כמו שכתוב) (דברים כח', י'): 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם ה' נִקְרָא עֲלֵיךְ'. 'עֲלֵיךְ' דִּיקָא, (וזהו ה) **אור** (ה) **מקיף** את איש ישראל, (ועל-ידי כך) 'ויראו ממך'. ומקור דבריו האריז"ל (שער הפנות דף ב'), הפותב: "אין לך דבר שדוחה את **הקליפות** כמו **אור המקיף**, לפי שאין יכולת **בקליפות** לינוק ולהתאחו בו, **באור המקיף**...".

הרי לנו דברים ברורים, ש**הסכה** היא בבחינת **אור מקיף**, המברית את כל **החיצונים** (=כוחות הטומאה). לפי זה, מבוארים היטב דברי הזוהר ב"רעיא מהימנא", שכאשר יושבים ישראל **בסוכות**, הם ניצלים מן המקטרג, כמו שהבאנו לעיל: "וכיון שיושבים ישראל **בסוכות**, הם ניצלים מן המקטרג, והקב"ה שִׂמַח בְּבָנָיו". שכן, כאמור, **האור המקיף** מברית את **החיצונים**, ואז הקב"ה שִׂמַח עִם בְּנָיו, בתוך **הסכה**.

ויש לומר, שלכך התכוננו רבותינו הקדושים זיע"א, שהפליאו מאד בשבח מצות **הסכה**, שהיא גדולה מכל המצות. שכן, במצות סכה נכנס האדם כלו לתוך **הסכה**, ואפילו עם מגפיו ומנעליו שעל רגליו, מה שלא מצינו בשאר המצות. וזאת, כפי שכותב הגאון מוילנא, שיש שתי מצות שהאדם נכנס עם כל גופו בתוך המצוה – מצות **סכה**,

ומצות ישוב ארץ ישראל. ועל-כך רמז דוד המלך (תהילים עו, ג): "ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון". "ויהי בשלם" – מתי האדם נכנס כשהוא שלם בגופו לתוך המצוה? ב"סוכו" – כשהוא יושב בסכה. וגם כאשר ומעונתו (=ביתו) בציון" – כשהוא דר בארץ ישראל). (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים"

חכמי ישראל תוהים, על שום מה קבעה התורה את חג הסכות בתשרי – ולא בניסן. שהרי, את חג הסכות חוגגים אנו, כי בסכות הושיב הקב"ה את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים, ויציאת מצרים היתה בניסן, ולא בתשרי.

הסבר מענין ומאלף מביא בענין זה רבי יעקב בן אשר, "בעל הטורים", הנוקט בשיטתו של רבי אלעזר בן הורקנוס במסכת סכה (יא, עב), שפשהו בני ישראל במדבר, לא עשו להם סכות ממש, אלא "ענני כבוד" סוכו עליהם, וכך כותב "בעל הטורים": "והסכות שאמר הכתוב שהושיבנו בהם הם ענני הכבוד, שהקיפם בהם (=הקב"ה את בני ישראל במדבר), לבל יבו בהם השרב והשמש. ודוגמא לכך צונו לעשות סכות, כדי שנוכרו נפלאותיו ונוראותיו. ואף-על-פי שיצאנו ממצרים בחדש ניסן, לא צונו לעשות סכה באותו הזמן, לפי שאלו ימות הקיץ, ודרך כל אדם לעשות סכה לצל, וכך לא תהיה ניכרת עשייתנו בהם, שהיא במצות הבורא יתברך. לכן צוה אותנו, שנעשה סכה בחדש השביעי (=בתשרי), שהוא זמן הגשמים, ודרך כל אדם לצאת מסכותו ולישב בביתו. ואנחנו יוצאים מן הבית לישב בסכה – ובזה יראה לכל, שמצות המלך היא לעשותה".

אם כך, והסכות שעשה הקב"ה לישראל היו זכר לענני הכבוד, צריכים אנו לדעת איך זכו ישראל לענני כבוד שסככו עליהם, שלא יכה בהם שרב ושמש – שהרי אין הקב"ה עושה נסים לחינם.

ביאור נפלא על-כך כותב הרה"ק רבי דוד מדינוב זיע"א, בספר "צמח דוד" (סוכות ד"ה), שענני הכבוד שהקיפו את ישראל במדבר נוצרו דוקא מעונותיהם של ישראל, כאשר שקעו במצרים ב-מט' (49) **שערי טומאה!**

וכפי דבריו הקדושים: "למען ידעו דרתיכם (כי בסכות הושבתי את בני ישראל), (את) החיבה היתרה שעשיתי לישראל, כי בסכות הושבתי את בני ישראל בהוציא אותם מארץ מצרים...כשהוצאתי אותם ממצרים...העונות (שלחם) מ-מט' שערי טומאה...הפכתי את הכל לזכות, עד שנעשה מזה **אור מקיף**...וזכו לענני כבוד"

וצריכים אנו להבין, איך נהפכו **עונותיהם** של ישראל לאור המקיף/לענני כבוד שהקיפו והגנו על בני ישראל. ויש לומר, שבני ישראל פשיצאו ממצרים היו בבחינת "ואת ערם ועריה" (שהיו עירומים – בלי תורה ומצות). ומחמת קושי השיעבוד שקעו הם במצרים ב-מט' **שערי טומאה**, עד שמצינו במדרש, שהשר של מצרים טען בשמים (לפני שנבקע הים), ואמר לפני ה' יתברך: "מה נשתנו אלו מאלו? (הרי) הללו (=המצריים) עובדי עבודה זרה, והללו (=ישראל) עובדי עבודה זרה". אם כך, איך נהפכו להם **עונותיהם** לזכויות ולענני הכבוד?

אלא, הנה למדנו בגמרא, שעל-ידי תשובה שעושה האדם מיראה – הודונות שלו (=העבירות שעשה במתכונן) הופכות לשגגות (=לעבירות שעשה בלי כוונה). אך אם עושה האדם תשובה מאהבה להקב"ה, הודונות שלו הופכות לזכויות (=למצות). ויש לומר שאחרי שבני ישראל ראו את עשר המכות שהביא הקב"ה על מצרים, ואיך בקע להם את הים וטבע בו את המצרים, וכל אחד מן ישראל ראה את מעבידו המצרי מת על שפת הים, מיד עשו תשובה מאהבה לה' יתברך, ועל-ידי כך נהפכו כל **עונותיהם לזכויות**, ומהם עשה הקב"ה ענני כבוד לישראל, שהקיפום והגנו עליהם במדבר. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "שמחת התורה"

הצדיק רבי נפתלי מרופשיץ, אמר פעם באזני מקורביו: מעולם לא נצחני אדם בדברים, כי אם בעל עגלה אחד, ומעשה שהיה, כך היה: בשעת ההקפות בליל שמחת תורה, התבוננתי בבעל עגלה אחד, כשהוא רוקד ומזמר בהתלהבות רבה, ושמחתו אינה יודעת גבול. בתום ההקפות נגשתי אל האיש, שהפרתיו כפור ועם הארץ, ואמרתי לו בבדיחות הדעת: מה פשר השמחה שקפצה עליך הלילה הזה? כלום רב חלקך בלמוד התורה כל ימות השנה, שאתה משמח את עצמך בשמחת תורה? הביט בי העגלון בעינים תמהות, וקרא בקול נמרץ: ואם אח שלי עושה "שמחה", האם איני צריך לשמוח בשמחתו...?

חג שמח לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כֶּשֶׁם שְׁחַל שָׁם שָׁמַיִם עַל הַחֲגִיגָה, כֹּךְ חָל שָׁם שָׁמַיִם עַל הַסּוּכָה..."

מְבוֹאֵר בְּדַבְרֵי הָאֵר"י זצ"ל, ש"סוּכָה" בְּגַמְטְרִיָּה 91, וְהִיא צְרוּף שֶׁל שְׁנֵי שְׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ – "י-ה-ו-ה" ו-"א-ד-נ-י".
וּבְאִמְתָּ, שְׁנֵי שְׁמוֹת אֵלוּ מִתְחַלְקִים בְּאוֹתוֹת הַמְּלָה 'סוּכָה': הִנֵּה, הָאוֹתוֹת 'כּו' מִהַמְּלָה 'סוּכָה' הֵן בְּגַמְטְרִיָּה
'י-ה-ו-ה' (=26), וְאֵילוּ הָאוֹתוֹת 'סוּה' מִהַמְּלָה 'סוּכָה' הֵן בְּגַמְטְרִיָּה "א-ד-נ-י" (=65), וְשְׁנֵי שְׁמוֹת אֵלוּ בִּיחַד הֵם,
כְּאֲמֹר, צִירוּף שֶׁל 'סוּכָה' (91=26+65).

נִמְצָא, לְפִי זֶה, שְׁכַאֲשֶׁר אָנוּ יוֹשְׁבִים בְּצִל הַסּוּכָה, אָנוּ בְּעֵצֵם יוֹשְׁבִים בְּצִל שְׁנֵי שְׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ הַלְלוּ – "י-ה-ו-ה"
ו-"א-ד-נ-י", וְלִכְךָ הִתְכַּוְּנוּ חו"ל, בְּאוֹמְרָם בְּגַמְטְרָא (סוּכָה ט'): "כֶּשֶׁם שְׁחַל שָׁם שָׁמַיִם עַל הַחֲגִיגָה, כֹּךְ חָל שָׁם
שָׁמַיִם עַל הַסּוּכָה..." שְׁכֵן, נֶאֱמַר עַל חֵג הַסְּכוּת: "וַחֲגַתְּם אֹתוֹ חֵג לַה'" – מָה חֵג לַה', אִף סוּכָה לַה'. שְׁכֵן, כְּפִי
שְׁאֲמַרְנוּ, שָׁם שָׁמַיִם (=שְׁנֵי שְׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ – "י-ה-ו-ה" ו-"א-ד-נ-י") חָלִים עַל הַסּוּכָה.

וְהִנֵּה, יְדוּעַ וּמְפֹרָסִם בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, בְּשֵׁם הַזֹּהָר הַקְּדוּשׁ וְכַתְּבֵי הָאֵר"י זצ"ל, שְׁכַל הַהֲשַׁפְּעוֹת שֶׁהַקַּב"ה מְשַׁפֵּיעַ
לְנִבְרָאִים בְּאוֹת עַל-יְדֵי (=בְּגִלָּל) הַיְחוּד (=הַחִיבוּר) הַקְּדוּשׁ שֶׁל שְׁנֵי שְׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ "י-ה-ו-ה" ו-"א-ד-נ-י", וְשְׁנֵי שְׁמוֹת
אֵלוּ הֵם צִינּוּרוֹת הַשְּׁפָע, שְׁעַל-יָדָם מְשַׁפֵּיעַ הַקַּב"ה חַיּוֹת וְשַׁפְּעַ לְנִבְרָאִים.

וְזֶהוּ הַעֲנִין שִׁישְׂרָאֵל עוֹנִים "אֲמִן" עַל כָּל הַבְּרָכוֹת. שְׁכֵן, "אֲמִן" הוּא בְּגַמְטְרִיָּה 91, וְהוּא צְרוּף שֶׁל שְׁנֵי שְׁמוֹת
הַקֹּדֶשׁ – "י-ה-ו-ה" (=26) ו-"א-ד-נ-י" (=65), (91=26+65) – וְעַל-יְדֵי כֹךְ שְׁאָנוּ אוֹמְרִים "אֲמִן" בְּכוֹנֵה עַל הַבְּרָכוֹת
יורד הַשְּׁפָע מִשָּׁמַיִם לְמַטָּה לְעוֹלָם הַזֶּה. (וְצָרִיכִים לְכוֹן בְּאֲמִירַת הַ"אֲמִן" – "אֵהוּדוֹנָה", שֶׁהוּא שִׁילוּב שֶׁל שְׁנֵי
הַשְּׁמוֹת "י-ה-ו-ה" ו-"א-ד-נ-י").

עַל-פִּי הָאֲמֹר, נִבִּין גַּם מָה שְׁמְבוֹאֵר בְּדַבְרֵי הָאֵר"י זצ"ל, שְׁצָרִיף לְכוֹן בְּשַׁעַת שְׁאוֹמְרִים "פּוֹתַח אֶת יָדְךָ" בְּשֵׁם
פֶּא"י – שְׁמִקּוּרוֹ מֵרֵאשִׁי הַתִּיבוֹת: "פּוֹתַח אֶת יָדְךָ", וּמְסַפְרוֹ 91 – בְּדִיוֹק כְּמִנְיֵן שְׁנֵי שְׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ "י-ה-ו-ה"
ו-"א-ד-נ-י". וּבְזִכּוֹת שְׁנֵי שְׁמוֹת אֵלוּ פּוֹתַח כְּבִיכוֹל הַקַּב"ה אֶת יָדָיו, "וּמְשַׁפֵּיעַ לְכָל חַי רְצוֹן" – כִּיּוֹן שְׁכַאֲמֹר
צִינּוּרוֹת אֵלוּ הֵם צִינּוּרוֹת הַשְּׁפָע, שְׁדַרְכָּם יורד שְׁפָע שֶׁל פְּרֻנְסָה לְעוֹלָם.

בְּעֲנִין הַפְּרֻנְסָה יֵשׁ לְהוֹסִיף מָה שֶׁהוּדְפָס בְּסִידוּרִים בְּשֵׁם הָאֵרִיזוֹ"ל, כִּי כְּשְׁאוֹמְרִים אָנוּ בְּתַפִּילָּה "פּוֹתַח אֶת יָדְךָ",
צָרִיף לְכוֹן וְלְהַתְּפַלֵּל עַל הַפְּרֻנְסָה. וְכִפִּי שְׁמִבִּיא הַשֵּׁל"ה הַקְּדוּשׁ: "צָרִיף לְכוֹן 'פּוֹתַח אֶת יָדְךָ' – רֵאשִׁי תִיבוֹת
"פֶּא"י", כְּמִנְיֵן (=גַּמְטְרִיָּה) שֶׁל שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת "י-ה-ו-ה" ו-"א-ד-נ-י"... וְלְפִי דְבַרֵי הַזֹּהָר (תִּיקוּנִים ז'): "צָרִיף לְכוֹן
(כְּשְׁאוֹמְרִים 'פּוֹתַח אֶת יָדְךָ'), אֶל תִּקְרָא "יָדְךָ", אֶלָּא "יָדְךָ" – (כְּלוּמֵר), שְׁנֵי יוֹדִי"ן שֶׁהַקַּב"ה פּוֹתַח: יוֹד שֶׁל
"י-ה-ו-ה", וּמְשַׁפֵּיעַ ל-"יוד" שֶׁל "א-ד-נ-י", וּמִשָּׁם יוֹשְׁפָע לְכָל הָעוֹלָמוֹת – עֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים".

מְבוֹאֵר מְכָאן, כִּי הַפְּרֻנְסָה נִמְשַׁכֶּת מִשְׁנֵי שְׁמוֹת – "י-ה-ו-ה" ו-"א-ד-נ-י" – שְׁמְסַפְרָם בְּגַמְטְרִיָּה עוֹלָה 91, כְּמִנְיֵן
"פֶּא"י" (וְכֵן כְּמְסַפֵּר "סוּכָה" (=91)).

וְצָרִיף לְדַעַת, שְׁעֵיקָר הַשְּׁפָע נִמְשָׁךְ מִשְׁתֵּי הַיּוֹדִי"ן (=אוֹתוֹת ה-י) שֶׁל שְׁנֵי שְׁמוֹת אֵלוּ. וְעַל-כֵּן נֶאֱמַר: "פּוֹתַח אֶת
יָדְךָ", אֶל תִּקְרָא "יָדְךָ", אֶלָּא "יָדְךָ", מִכִּיּוֹן שֶׁהַקַּב"ה פּוֹתַח אֶת שְׁתֵּי הַיּוֹדִי"ן הָאֵלֶּה (י) שֶׁל "י-ה-ו-ה" וְ (י) שֶׁל
"א-ד-נ-י" כְּדִי לְהַשְּׁפִיעַ לָנוּ שְׁפָע רַב טוֹב.

וְהִנֵּה, מִקְרָא מְלֵא דְבַר הַכְּתוּב (דְּבָרִים יד', כב'): "עֶשֶׂר תַּעֲשֶׂר אֶת כָּל תְּבוּאֹת זְרַעְךָ הַיֵּצֵא הַשְּׂדֵה שְׁנָה שְׁנָה". וְדַרְשׁוּ
חו"ל (שַׁבַּת קִיט'): "עֶשֶׂר בְּשִׁבִיל שְׁתַּעֲשֶׂר". וְצָרִיף לְהִבִּין עֲנִין זֶה. שְׁכֵן, אִיפֹה רְמוּז כָּאן שְׁעַל-יְדֵי הַמַּעֲשֶׂר הָאָדָם
יַתְעַשֵּׂר? הֲלֹא בְּפָסוּק כְּתוּב "תַּעֲשֶׂר", בְּשִׁין שְׁמְאֵלִית, וְלֹא בְּשִׁין יְמִנִית.

וְיֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁהִנֵּה כְּתוּב בַּתּוֹרָה (בַּמִּדְבָּר יח', כו'): "וְאֶל הַלּוֹיִם תִּדְבֹּר וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת
הַמַּעֲשֶׂר... וְהִרְמַתֶּם מִמֶּנּוּ תְרוּמַת ה' מַעֲשֶׂר מִן הַמַּעֲשֶׂר". כְּלוּמֵר, אֶת הַמַּעֲשֶׂר שְׁנוֹתֵן יִשְׂרָאֵל לְלוֹי, מִמֶּנּוּ נוֹתֵן הַלּוֹי
לְכַהֵן מַעֲשֶׂר. וְזֶהוּ מַעֲשֶׂר מִן הַמַּעֲשֶׂר.

וְכַתֵּב הַ"אֹר הַחַיִּים" ("קַרַח") בְּשֵׁם הָאֵרִיזוֹ"ל: "דַּע כִּי הַמַּעֲשֶׂר בְּסוּד י שֶׁל הוּי"ה (י-ה-ו-ה), וְהַמַּעֲשֶׂר מִן הַמַּעֲשֶׂר בְּסוּד

י של **א-ד-נ**! ומסים האריז"ל, ואומר שעל-ידי זה מתיחדים שני שמות **יהוה א-ד-נ**, בשילוב בסוד **"יאהדונה"**. הנה, מבואר מדבריו הקדושים של האריז"ל יסוד נפלא, שעל-ידי שמפרישים מעשר ללוי נפתחת האות **י** של הוי"ה (**יהוה**), ועל-ידי שהלוי מפריש לאחר מכן מעשר מן המעשר לכהן נפתחת האות **י** של **א-ד-נ**, ומושפע מכאן שפע רב של פרנסה, כנרמז ב"פוחת את ידך" – אל תקרא "ידך", אלא "יודך". דהינו שתי האותיות **י** של **יהוה א-ד-נ**.

וזהו שכתוב בנביא (מלאכי ג' י'): "הביאו את כל המעשר אל בית האוצר, ויהי טרף בביתי, ובחנוני נא בזאת אמר ה' צבאות, אם לא אפתח לכם את ארבות השמים, והריקתי לכם ברכה עד בלי די". וצריך להבין את דקדוק המלים "הביאו את כל המעשר". שהרי, אפשר היה לכתוב "הביאו את המעשר", בלי הוספה של התיבה "כל". אלא, יש לומר, שהיות ומבואר בדברי האריז"ל, שכל הפרנסה נמשכת משתי האותיות **י** של הוי"ה אדנ"י, לכן דקדק בנביא לומר "הביאו את כל המעשר...". דוקא "כל", ראשי תיבות **כחן לוי** – לומר לך, שעל-ידי המעשר ללוי והמעשר מן המעשר, שנותן הלוי לכהן, שהם כנגד שתי **היודי"ן**, ועל-ידי זה "אפתח לכם את ארבות השמים, והריקתי לכם ברכה עד בלי די". שכן, שפע זה הוא בבחינת "פוחת את ידך", שהוא יתברך כפיכול פוחת את **יודי"ו** – שתי אותיות ה-י מהשמות **יהוה א-ד-נ** – כדי להשפיע שפע רב טוב לבניו, בני ישראל. על-פי האמור, יומתק לנו להבין מה שהתפלל יעקב אבינו בדרכו לחזן אל בית לבן הרשע (בראשית כח, כ): "וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה... ושבתי בשלום אל בית אבי... וכל אשר תתן לי עשור אעשרנו לך". דהינו, שיעקב התפלל לה', שישפיע לו פרנסה, משתי **היודי"ן** **יהוה א-ד-נ**, ועל-פן אמר "וכל אשר תתן לי עשור אעשרנו לך" – ליחד שני **יודי"ן** ("עשור אעשרנו") של ב' שמות **יהוה א-ד-נ**, שמהם נמשך שפע רב טוב לעולם (י' פידוע בגמטריה עשור).

מעשה יתבארו היטב דברי חז"ל, שהקב"ה משפיע בחג הסוכות שובע בעולם, כמו שהבאנו, שיעקב אבינו הוא כנגד חג הסוכות ("ויעקב נסע סכתה"). שכן, יעקב היה כאמור הראשון שהתפלל על הפרנסה, כשאמר "ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש", והוסיף בהמשך תפילתו "וכל אשר תתן לי עשור אעשרנו לך", שהתכוון ליחד שתי **יודי"ן** של שמות **יהוה א-ד-נ**, שמהם נמשכת הפרנסה. ולכן, דוקא בסכות מתעורר השפע מ-ב' שמות אלו – **יהוה א-ד-נ**, שהם בגמטריה סוכה.

(ראוי להוסיף, כשאומרים "פוחת את ידך" צריך לכוון גם בשם **חתך** – שמקורו מסופי התיבות "פוחת את ידך". ויש לומר, ששם קדוש זה, **חתך**, נרמז בפסוק "והיית אף שמח" – סופי תיבות **חתך** – שזה סוד הפרנסה – להיות בשמחה כל הזמן. ולכן צונו ה' יתברך בחג הסוכות, שהוא פידוע, **בתחילת השנה על השמחה** – "והיית אף שמח" – כיון שאם השרש/תחילת השנה הוא בשמחה, אזי תמשך לנו שמחה ופרנסה לכל השנה כלה. ועל-כך רמזו גם חודשי ראשית השנה – **תשרי**, **חשוון**, **כסלו** – שהם ראשי תיבות השם **חתך**. וכן הפרשיות שפותחות את השנה החדשה – **בראשית**, **נח**, **לך לך** – סופי תיבות **חתך**). (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינקס פרידמן) "ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר (=אתרוג)..."

פעם אחת היה מחסור גדול באתרוגים, ולרב הקדוש רבי חיים מאיר יחזקאל זיע"א לא היה אתרוג, והצדיק היה שרוי בצער גדול. קרוב לחג נודע לחסידים פי בקפריסין יש לגביר אחד אתרוג מהודר בתכלית ההידור. מיד נסעו אליו החסידים, והפצירו בו למכור להם את אתרוגו בשביל הרבי, אולם הגביר לא הסכים בשום פנים ואופן. אחר-כך אמר להם: "אם הרבי יבטיח לי בן זכר, אתן לו את האתרוג במתנה". הבטיחו לו החסידים שימסרו את התנאי לרבי, ובנדאי יברך אותו הרבי, כדי שיפקד בבן זכר. נתן להם הגביר את האתרוג, אולם הוסיף, שאם ההבטחה לבן זכר לא תתקם בשנה זו, לא יצא הרב ידי חובה באתרוג. כשבאו החסידים בערב החג אל הרבי עם האתרוג, נתמלא הוא שמחה גדולה, וכל הלילה לא ישן, אלא עמד וצפה לאור הבקר, כדי שיוכל לברך על האתרוג. כשהגיע אור הבקר, התכונן הרב בדבקות רבה לברך על האתרוג, ואז ספרו לו החסידים את התנאי של הגביר, בעל האתרוג. מיד נהפכה שמחתו של הרבי לתוגה (=לעצב), ובאין אמר ודברים, הגיח את האתרוג מידו, והחל מתהלך בביתו מצד לצד, כדי לשית עצות בנפש (=לחפש מוצא אחר). וכך עבר עליו כמעט כל היום. לפנות ערב, כאשר ראה הרב שפמעט שקעה השמש, ועוד מעט כבר לא יוכל לברך על האתרוג, עמד ואמר: "יהי מה! אני מוכרח כבר להבטיח לגביר", והבטיח לאותו הגביר בן זכר, ואחר עמד וברך על האתרוג. ואכן, באותה שנה נולד לאותו הגביר בן זכר...

חג שמח לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי גַחַל" (ויקרא כג' מ')

שואלים המפרשים: מה הטעם לכך שנצטוונו לקחת בסכות דוקא את ארבעת המינים – אתרוג, לולב, הדס וערבה?

משיב על-כך החיד"א זצ"ל: אומרים לנו חז"ל, שכל צמח בעולם גדל על-ידי המלאך הממונה עליו, כמו שכתוב במדרש בראשית רבה (י' ז'): אין כל עשב שאין לו מזל (=מלאך) בקיע שמפה אותו, ואומר לו – גדל". מה שאין כן בארבעת המינים, שהם צומחים רק בהשגחת הקב"ה, ולא נמסרו לפיקוחו של שום מלאך או שרף. ולכן, ארבעת המינים הם בבחינת שרביטו של המלאך.

והנה ידוע שהמשתמש בשרביטו של המלאך חיב מיתה, ואם כך, איך אנו מעיזים ליטול את ארבעת המינים (שרביט המלאך) בחג הסכות? אלא שלנו, עם ישראל, נחשב הקב"ה לאב, כמו שאומרים אנו בתפילה: "השיבנו אבינו לתורתך", וכן כתוב בתורה – "בנים אתם לה' אלקיכם" (דברים יד', א'), ואב שמחל על כבודו – כבודו מחול, ולכן רשאים אנו לקחתם בחג.

והיות וארבעת המינים הללו מוכיחים שהשם יתברך הוא אבינו, סימן שגם עונותינו נמחלו ביום הכיפורים. שהרי אם תטאנו לו, והוא מחל – כבודו מחול. מה שאין כן לגויים, שלגביהם נחשב הקב"ה למלאך, כמו שכתוב: "מלאך אלקים על גוים" (תהילים מז', ט). ומלאך שמחל על כבודו – אין כבודו מחול, ולפיכך אין תטאיהם של הגוים נמחלים ביום הכיפורים, אלא רק של ישראל.

"חג הסכת תעשה לך שבועת ימים... כי יברכה ה' אלהיך... " (טז' יג')

הצדיק רבי ישראל מצ'רטקוב דרש פעם בפני קהל חסידים, וכך אמר: בימים הנוראים – בראש השנה וביום הכיפורים – נעתר הקב"ה לתפילותינו, ומשפיע על ישראל טובה וברכה בכל תחומי הגשמיות, הדרושים לבשר ודם בעולם הזה.

אולם אז השטן נזעק, להפריע להחלטה זו של הבורא, בטענה, שיעקב ועשו כבר חלקו ביניהם את העולמות, ובהתאם לחלוקה זו, העולם הגשמי הזה שיהיה רק לבני עשו, כי ליעקב ולבניו ניתן העולם הבא! כדי להחליש קטרוג זה של השטן על ישראל, צונו הבורא יתברך לצאת אחרי הימים הנוראים מדירת הקבע, ולדור שבועה ימים בדירת עראי (=בדירה זמנית, בסכה). בכך אנו מגלים לעינינו-כל, שקניני העולם הזה טפלים (=לא חשובים) בעינינו. כיון שפך, משתתק גם השטן המקטרג.

על השתקה זו של השטן המקטרג, רומזת התורה בפסוק: "חג הסכת תעשה לך שבועת ימים... כי יברכה ה' אלהיך... " – על-ידי קיום מצות סכה כדת וכדין, נעלם הקטרוג של השטן על בני ישראל, וכך הם זוכים לברכת ה' בכל עניני הגשמיות בעולם הזה.

"כיון דיתבו בסוכות הא השתזיבא מן מקטרגא" (אומר הזהר הקדוש: כיון שיושבים בסכות – ניצלים מן המקטרגים)

בעל ה"אבני גזר" אומר, שאין צורך לקרוא את כל קריאת שמע שעל המטה בתוך הסכה – אלא הפרשה הראשונה בלבד, כמו בליל שימורים (=ליל הסדר). שכן, על הסכה חל שם שמים – שידוע שמגן אותיות סוכה (בכתיב מלא) הוא צא' (=91), כמגן שם הוי"ה אדני" (ביחד). לכן, אין לפחות הרשע יכולת להדבק באדם שנמצא בסכה, וזהו שאמר הזהר הקדוש: "כיון דיתבו בסוכות הא השתזיבא מן מקטרגא" (כיון שיושבים בסכות – ניצלים מן המקטרגים).

אתרג – "אל תבואני רגל גאווה"

שנינו בגמרא (קדושין ע'): אמר שמואל: כל האומר "אתרונגא" – תילתא ברמות רוחא... (=כל מי שאומר

אֶתְרוֹנְגָא (בְּמָקוֹם אֶתְרוֹג), יֵשׁ לוֹ רִיחַ גְּבוּהָה, וְגֵאוֹתָן הוּא).

וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין, מְדוּעַ הָאוֹמֵר "אֶתְרוֹנְגָא" בְּמָקוֹם "אֶתְרוֹג", סִמְּנָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֶת מִידַת הַגְּאוֹה?
בְּסֵפֶר "אֶרֶץ הַחַיִּים" עַל תְּהִלָּים (מְזֻמּוֹר לו'), כָּתוּב עַל-כֵּךְ רָמַז נָאָה, עַל-פִּי הַמְּבוֹאֵר בְּמִדְרַשׁ (אֲבוֹת דְּרַבִּי נֹתָן פֶּא'):
בְּשַׁעַת שְׂרָצָה הִנְחַשׁ לְגַעַת בְּאֵילָן (=בְּעֵץ הַדַּעַת), צוּחַ עָלָיו הָאֵילָן, וְאָמַר: "רָשָׁע, אַל תִּגַּע בִּי שֶׁנֶּאֱמַר: 'אַל תְּבוֹאֲנִי
רָגַל גְּאוֹה וַיֵּד רָשָׁעִים אֶל תִּנְדְּנִי".

וְעַל מִדְרַשׁ זֶה אוֹמֵר רַבְּנּוּ הָאֵר"י זצ"ל, שֶׁיֵּשׁ כָּאֵן רָמַז לְמִי שְׁסוֹבֵר שֶׁהָעֵץ שָׂאֵכַל וְחָטָא בּוֹ אָדָם הָרִאשׁוֹן הִיָּה
אֶתְרוֹג, וְלָכֵן צוּחַ הָאֵילָן – "אַל תְּבוֹאֲנִי רָגַל גְּאוֹה" – שֶׁהֵם רָאשֵׁי תִיבוֹת "אֶתְרוֹג".

מֵעַתָּה מְבוֹאֵר הֵיטֵב, מְדוּעַ מִי שְׁאוֹמֵר "אֶתְרוֹנְגָא" בְּמָקוֹם "אֶתְרוֹג", סִמְּנָן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֶת מִידַת הַגְּאוֹה, כִּי בְּאֶתְרוֹג יֵשׁ
סִמְּנָן לְמִידַת הָעֵנָה, בְּרָאשֵׁי הַתִּיבוֹת "אַל תְּבוֹאֲנִי רָגַל גְּאוֹה", אֲבָל אִם הָאָדָם אוֹמֵר "אֶתְרוֹנְגָא", וּבְכַךְ מוֹסִיף
אוֹתוֹת נוֹסְפוֹת לְמַלְהָ "אֶתְרוֹג", סִמְּנָן שֶׁהוּא אֵינּוּ רוֹצֵה בְּרָמְזוֹ זֶה, וְלָכֵן הוּא בַּעַל גְּאוֹה.

"וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נַחַל" (וִיקְרָא כַּג' מ')

עַל הַכְּתוּב בַּתּוֹרָה: "וְלִקְחֶתֶם... פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים וְעֵנָף עֵץ עֵבֶת וְעֵרְבֵי נַחַל", אוֹמֵר הַמְּדַרְשׁ (מִדְרַשׁ רַבָּה,
"אִמֵּר": "פְּרִי עֵץ הָדָר (=אֶתְרוֹג) – אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל. מֶה אֶתְרוֹג זֶה, יֵשׁ בּוֹ רִיחַ וַיֵּשׁ בּוֹ אֲכָל – כֵּךְ (ב) יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בְּהֵן
בְּנֵי אָדָם, שֶׁהֵן בְּעָלֵי תוֹרָה וּבְעָלֵי מַעֲשִׂים טוֹבִים (=צְדִיקִים). כַּפּוֹת תְּמָרִים (=לוּלָב) – אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל. מֶה תְּמָרָה זֹה, יֵשׁ
בָּהּ אֲכָל (=טַעַם), וְאֵין בָּהּ רִיחַ – כֵּךְ (ב) יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בְּהֵן בְּעָלֵי תוֹרָה וְאֵין בְּהֵן מַעֲשִׂים (טוֹבִים).

וְעֵנָף עֵץ עֵבוֹת (=הֶדֶס) – אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל. מֶה הֶדֶס הַזֶּה, יֵשׁ בּוֹ רִיחַ, וְאֵין בּוֹ אֲכָל (=טַעַם) – כֵּךְ (ב) יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בְּהֵם בְּנֵי
אָדָם שֶׁיֵּשׁ בְּיַדֵּיהֶם מַעֲשִׂים טוֹבִים וְאֵין בְּהֵן תּוֹרָה.

וְעֵרְבֵי נַחַל – אֵלוֹ יִשְׂרָאֵל. מֶה עֵרְבָה זֹה, אֵין בָּהּ (לֹא) טַעַם וְלֹא רִיחַ – כֵּךְ (ב) יִשְׂרָאֵל יֵשׁ בְּהֵן בְּנֵי אָדָם שְׁאִינֶם לֹא
בְּעָלֵי תוֹרָה וְלֹא בְּעָלֵי מַעֲשִׂים (טוֹבִים).

אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: לְאֲבָדָן (לְכָלוֹת אֶת אֵלוֹ שְׁאִין בְּהֵם תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים) אֵי-אֶפְשָׁר. אֲלֵא, יוֹקְשָׁרוֹ כִּלְנֵן
אֲגוּדָה אַחַת, וְהֵן מְכַפְּרִין אֵלוֹ עַל אֵלוֹ...".

"הוּוֹ כַּעֲבָדִים הַמְּשֻׁמְשִׁין אֶת הָרֵב שְׁלֹא עַל מַנְת לְקַבֵּל פָּרִס"

הַגָּאוֹן רַבִּי אֵלִיהוּ מוֹיִלְנָא הַקְּפִיד כָּל יְמָיו לְקַיֵּם מִצְוֹת אַרְבַּעַת הַמִּינִים בְּמִלּוֹא הַהִידוּר, כְּדַבְּרֵי חו"ל (שַׁבַּת קִלְג',
ע"ב): "זֶה אֵלֵי וְאֲנֹהוּ' – הַתְּנָאָה לְפָנָיו בְּמִצְוֹת, עֲשֵׂה לְפָנָיו סוּפָה נָאָה, וְלוּלָב נָאָה, וְשׁוֹפָר נָאָה, צִיצִית נָאָה...".
וּמִיָּד שָׁנָה הַצִּיּוּגוֹ לְפָנָיו הַגָּאוֹן אֶתְרוֹגִים רַבִּים, וּמֵהֶם הִיָּה בּוֹחֵר לוֹ אֶת הַפְּרִי הָרְאוּי לְבִרְכָה בְּחַג הַסְּכוּת.
פְּעַם בָּא אֶל הַגָּאוֹן אָדָם אַחַד, וְהַצִּיעַ לוֹ אֶתְרוֹג מְהוּדָר בְּיֹתֵר. מִצָּא הָאֶתְרוֹג חֵן בְּעֵינֵי הַגָּאוֹן, וּמִיָּד בִּקֵּשׁ לְרַכּוֹשׁ
אֶת הָאֶתְרוֹג מִן הָאוֹרַח בְּמַחִיר מְלֵא. אוּלָם, הָאִישׁ סָרַב לִטּוֹל תְּמוּרַת הָאֶתְרוֹג מִמּוֹן כְּלָשׁהוּא. וְכֵךְ אָמַר לְגָאוֹן:
תְּמוּרַת הָאֶתְרוֹג שְׁלִי אֵינִי מְבַקֵּשׁ, אֲלֵא לְזָכוֹת בְּשִׁכָר מִצְוֹת אַרְבַּעַת הַמִּינִים שֶׁל רַבְּנּוּ בְּחַג סְכוּת זֶה.
הַשִּׁיב הַגָּאוֹן לְאוֹרַח בְּלֹא הִיסוּסִים: הָרִינִי מְקַבֵּל עָלַי בְּלֵב שְׁלֵם לְזָכוֹתֶךָ בְּשִׁכָר הַמִּצְוָה שֶׁל נְטִילַת אַרְבַּעַת הַמִּינִים
בְּשָׁנָה זֹה!

אוֹתָהּ שָׁנָה – סִפְרוּ אַחֵר-כֵּךְ בּוֹיִלְנָא – גִּלְהָ רַבִּי אֵלִיהוּ שְׁמַחָה יִתְרָה בְּשַׁעַת קִיּוּם מִצְוֹת נְטִילַת לוּלָב. וְכֹאשֵׁר
מְקוֹרְבָיו שְׁאֵלוֹ אוֹתוֹ, מֶה רָאָה רַבְּנּוּ לְשִׁמוּחַ הַפְּעַם בְּמִצְוָה זֹה יוֹתֵר מִכָּל שָׁנָה אַחֶרֶת? – הַשִּׁיב לָהֶם הַגָּאוֹן: כָּל יְמֵי
חַיֵּי הָיִיתִי מְשֻׁתוֹקֵק לְקַיֵּם אֶת דְּבָרֵי חו"ל: "הוּוֹ כַּעֲבָדִים הַמְּשֻׁמְשִׁין אֶת הָרֵב שְׁלֹא עַל מַנְת לְקַבֵּל פָּרִס" (אֲבוֹת א',
ג').

אוּלָם, לֹא הִגַּעְתִּי לְמִדְרַגָּה זֹה עַד הַיּוֹם, מִכִּיּוֹן שְׁמוּבְטָח שִׁכָר מְשֻׁמִּים לְמַקְנִים אֶת מִצְוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ. וְהִנֵּה, בָּאָה
לְיָדִי בְּשָׁנָה זֹה הַזְּמַנּוֹת נְדִירָה לְקַיֵּם מִצְוֹת נְטִילַת לוּלָב "שְׁלֹא עַל מַנְת לְקַבֵּל פָּרִס" – וְהִיאֵךְ לֹא אֲשַׁמַּח עַל-כֵּךְ?

נֹא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

חַג שְׁמַח לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!